

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7759/2021
11.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Немања Васиљевић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Александра Ковачевић, адвокат из ..., ради развода брака, вршења родитељског права, уређења личних односа и издржавања, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 569/20 од 15.07.2021. године, у седници већа одржаној дана 11.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 569/20 од 15.07.2021. године у делу којим је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П2 751/19 од 01.10.2020. године, у ставу седмом изреке.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж2 569/20 од 15.07.2021. године у делу којим је одбијена жалба тужиоца на одлуку о висини доприноса за издржавање и пресуда Првог основног суда у Београду П2 751/19 од 01.10.2020. године, исправљена решењем истог суда П2 751/19 од 20.11.2020. године, у ставовима петом и шестом изреке и предмет у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 751/19 од 01.10.2020. године, исправљеном решењем истог суда П2 751/19 од 20.11.2020. године, ставом првим изреке, разведен је брак закључен 26.06.2005. године у Београду, уписан у матичну књигу веначних која се води за матично подручје ..., под текућим бројем ... за годину 2005, између АА из ... и ББ из Ставом другим изреке, малолетно дете странака, ћерка ВВ, рођена ... године у ..., поверена је мајци ББ, која ће самостално вршити родитељско право. Ставом трећим изреке, одређено је да ће пребивалиште малолетне ВВ бити исто као пребивалиште мајке ББ. Ставом четвртим изреке, уређени су лични односи између малолетне ВВ са оцем, тако што ће се одвијати према међусобном споразуму родитеља детета, а првенствено имајући у виду жеље, потребе и обавезе детета. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ исплати износ од 6.683,32 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате на текући рачун мајке детета, за период од 24.04.2019. до 04.06.2020. године (за април 2019. године износ од 116,66 динара, за

период мај 2019. године - мај 2020. године по 500 евра за сваки месец, за јун 2020. године износ од 66,66 евра) у року од 30 дана од дана пријема писаног отправака пресуде. Ставом шестим изреке, обавезан је тужилац да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа износ од 1.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате на текући рачун мајке детета и то сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, почев од 05.06.2020. године као дана подношења противтужбе, па убудуће док за то буду постојали законски разлози, с тим што ће доспеле, а неисплаћене износе, за период од 05.06.2020. године до пријема писаног отправака пресуде исплатити у року од 30 дана од дана пријема пресуде. Ставом седмим изреке, утврђено је право становања малолетне ВВ на стану број ... у улици ... број ... у ..., површине 122м², на кат. парцели број ... КО ..., уписану у лн. бр. ..., у ком стану ће становати заједно са мајком ББ, којој је поверена на самостално вршење родитељског права ставом другим изреке, а које ће трајати до пунолетства малолетног детета, што је тужилац, који је власник предметног стана, дужан да призна и трпи и дозволи упис права становања у корист малолетног детета код Службе за катастар непокретности. Ставом осмим изреке, одбијен је противтужбени захтев у делу којим је тражено да се обавезе тужилац да на име доприноса за издржавање мал. ВВ за период 05.06.2020. године па убудуће док за то буду постојали законски разлози, поред досуђеног износа од 1.500 евра, као у ставу шестом изреке пресуде плаћа месечно износ од још 836,45 евра у динарској противвредности па до траженог износа од 2.336,46 евра, да се обавезе тужилац да на име доприноса за издржавање мал. детета за период од 24.04.2019. године, као дана подношења тужбе до 05.06.2020. године као дана подношења противтужбе, исплати за сваки месец поред досуђеног износа од 500 евра у динарској противвредности износ од још 1.836,45 евра до тражених 2.336,46 евра, као и да се обавезе тужилац да плати доприносе за издржавање мал. детета за период 01.11.2018. године па до 23.04.2019. године по 2.336,46 евра за сваки месец, као неоснован. Ставом деветим изреке, одбијен је предлог тужене да се одреди привремена мера којом је тражено да се малолетна ВВ повери мајци на самостално вршење родитељског права, да се обавезе АА да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета плаћа месечно износ од 2.500 евра, почев од подношења предлога за привремену меру, да се обавезе АА да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета за период од 01.11.2018. године до дана подношења предлога за привремену меру, односно за период од 22 месеца, исплати по 2.500 евра за сваки месец, да се установи право становања малолетној ВВ заједно са мајком на стану број ... у улици ... у ..., да се наложи РГЗ-у да изврши упис забележбе права становања, да се забрани АА да на било који начин узнемирава малолетну ВВ и противтужилу ББ, као неоснован. Ставом десетим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресуда Првог основног суда у Београду П2 751/19 од 01.10.2020. године, исправљена је решењем истог суда П2 751/19 од 20.11.2020. године тако што је означено да у ставу петом изреке пресуде, у шестом реду, уместо речи „износ од 116,66 динара“ треба да стоји „износ од 116,66 евра“, а да у преосталом делу иста пресуда остаје непромењена.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 569/20 од 15.07.2021. године, одбијене су жалбе парничних странака као неосноване и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П2 751/19 од 01.10.2020. године, исправљена решењем истог суда П2 751/19 од 20.11.2020. године у ставу петом, шестом, седмом, осмом, деветом и десетом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда правила поступка, с тим што из образложења проистиче да је ревизија изјављена против другостепене пресуде у делу којим је потврђена првостепена пресуда у ставу петом, шестом и седмом изреке.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20) Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана у односу на став седми изреке, док је основана у односу на ставове пет и шест изреке.

У поступку није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак 26.06.2005. године у Београду и имају заједничко дете, малолетну ћерку ВВ, рођену ... године у Парничне странке и мал. ВВ су живели у стану број ... у улици ... број ... у Заједница живота је престала у октобру или новембру 2018. године. Тужилац се иселио из стана, док су у стану остале тужена и малолетно дете. Малолетна ВВ има ... година и похађа ... разред француске основне школе и средњу музичку школу. Школарина, упис у нову школску годину, ручак у школи и завршени испит на годишњем нивоу износе 6.842 евра или око 570 евра на месечном нивоу. Малолетна кћи странака има приватне часове математике, гимнастике, клавира, солфеђа, јахања и скијања кад одлази на зимовање, тако да јој је за ванредне активности на месечном нивоу, по процени мајке потребно око 400-500 евра. Такође, на месечном нивоу за храну јој је потребно око 200-300 евра, за хигијену око 50-100 евра, за обућу и одећу око 200 евра, те за трошкове мобилног телефона око 30 евра, одлазак у биоскоп, позориште, рођендане потребно јој је око 100 евра. На годишњем нивоу потребно јој је за трошкове лечења и лекарских прегледа око 100 евра, за школски прибор око 300 евра, а кад одлази на школске излете и екскурзије око 300 евра, а за организоване рођенданске прославе око 300 евра. Мал. кћи странака поред свега има навику и да путује доста током године, да одлази између осталог и у ... због лекарских прегледа, као и на путовања туристичког карактера, и за то јој је потребно годишње укупно између 2.000 и 3.000 евра.

Тужилац је рођен ... године у ... и по занимању је дипломирани, запослен у привредном друштву „ГГ“ ДОО ..., где остварује месечну зараду у износу од 14.206,67 динара, а код привредног друштва „ДД“ ДОО ... прима месечну накнаду у износу од 14.326,40 динара, док према пресуди Привредног суда у Београду Пк 390/20 од 27.05.2020. године тужилац као запослени у предузећу „ДД1“ ДОО ... има месечну зараду од 60.000,00 динара. Тужилац има закључен уговор са привредним друштвом „ЂЂ“ ДОО о пружању саветодавних услуга за месечну накнаду од 1.000 евра, као и уговор о пружању такође саветодавних услуга са привредним друштвом „ЕЕ“ за месечну накнаду у износу од 1.000 евра. Поред наведеног, тужилац има месечне приходе око 872 евра по основу уговора о закупу пословног простора на коме има право својине, а који се налази у улици ... бр. ... у ..., члан је Надзорног одбора Привредног друштва „ЖЖ“ АД ... у коме не остварује новчану накнаду. Има право својине на пословном простору у улици у ..., становима број ..., ... и ... у улици ... број ... у ..., земљиште у површини од 1ха 43 ара и 26м,² које се налази у улици ... број

..., катастарској парцели .../... КО ..., кат. парцели број ... КО ..., кат. парцелама .../... и .../... КО ... и кат. парцели .../... КО Тужилац поред малолетне ћерке ВВ има законску обавезу издржавања и свог пунолетног сина ЗЗ, који студира

Тужена је рођена ... године у По занимању је дипломирани ..., није запослена, али је законски заступник ... „ИИ“ и члан је Управног одбора Задужбине ..., али од задужбине не прима никакве накнаде. Тужена има право својине на стану број ... који се налази у улици ... број ..., површине 33,12м² са терасом површине 22,40м², који није услован за становање. Поседује мастеркард платну картицу на основу уговора закљученог са „...“ Нема законску обавезу издржавања другог лица сем своје ћерке ВВ. Пред Вишим судом у Београду у току је парница по тужби ББ против туженог АА ради деобе брачне тековине. Тужилац је понудио туженој да на име свог доприноса за издржавање малолетне ћерке ВВ плаћа месечно 500 евра, као и ваншколске активности часове клавира, гимнастике и школарину за француску основну школу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су утврдили право становања малолетне ВВ на стану број ... у улици ... број ... у ..., површине 122м², где ће и становати заједно са мајком ББ, која јој је поверена на самостално вршење родитељског права, а што ће трајати до пунолетства малолетног детета, што је тужилац АА, власник стана дужан да призна и трпи и дозволи упис права становања у корист малолетног детета, са образложењем да мал. ВВ и родитељ који врши родитељско право немају у својини адекватан и подобан стан за становање на територији Града Београда.

Имајући у виду да тужилац остварује редовна месечна примања у износу од око 30.000,00 динара и око 2.872 евра, да има три стана, пословни простор и катастарске парцеле у власништву, нижестепени судови су закључили да тужилац може да доприноси издржавању мал. ВВ износом од 1.500 евра месечно за период од подношења противтужбе па убудуће. Нижестепени судови су при томе имали у виду економски стандард родитеља, околности да ВВ похађа приватну школу, да плаћа годишњу школарину, упис, завршни испит, да је примерено статусу родитеља да се детету омогући коришћење услуга здравствене заштите у приватној пракси, зимовање, летовање и ваннаставне активности, закључујући да је износ од 1.500 евра у динарској противредности довољан да уз допринос мајке детету омогући да задржи животни стандард који је имала док су родитељи живели заједно, у смислу члана 162. став 3. Породичног закона.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право када је одбио, као неосновану, жалбу тужиоца и потврдио пресуду првостепеног суда у ставу седмом изреке, где је правилном применом одредбе члана 194. Породичног закона утврђено право становања малолетне ВВ на стану број ..., који се налази у улици ... у ... у коме ће живети са својом мајком до свог пунолетства, а на коме право својине има тужилац, код чињенице да малолетно дете и родитељ који врши родитељско право немају у својини адекватан и подобан стан за становање на територији Града Београда.

Врховни касациони суд је ценио наводе ревизије да су првостепени и другостепени суд погрешно применили материјално право, одредбу члана 194. Породичног закона, јер по наводима ревидента у конкретном случају нису испуњени сви услови прописани поменутом одредбом Породичног закона, да родитељ који врши

родитељско право нема право својине на усељивом стану, чиме се заправо побија утврђено чињенично стање да мал. ВВ и њена мајка која врши родитељско право немају у својину адекватан и подобан стан за становање на територији Града Београда. Наиме, нижестепени судови су, супротно наводима ревизије, утврдили да тужена има право својине на стану број ... који се налази у улици ... у ..., али да он није оспособљен за становање и не представља сметњу за заснивање права становања детета у породичном стану у којем је и живела док су родитељи били у заједници до њеног пунолетства. Међутим, побијање утврђеног чињеничног стања не представља ревизијски разлог из члана 407. став 2. ЗПП, у вези члана 403. став 2. истог закона.

На основу изнетих разлога, ревизија тужиоца је у овом делу одбијена сагласно одредби члана 414. став 1. ЗПП.

Врховни касациони суд оцењује да је одлука, у односу на обавезу тужиоца да доприноси издржавању малолетног детета из става петог и шестог изреке првостепене пресуде, донета погрешном применом материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Одредбом члана 160. Породичног закона прописано је да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања, да потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања, а могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица те и других околности од значаја за одређивање издржавања. Одредбом члана 162. став 3. Породичног закона прописано је да ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања.

Врховни касациони суд је становишта да су нижестепени судови утврђујући потребе повериоца издржавања и могућности дужника издржавања погрешно применили одредбу члана 160. став 1. Породичног закона, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено. Наиме, могућности дужника издржавања да доприноси издржавању повериоца издржавања зависе и од његове обавезе да издржава друга лица (члан 160. став 3. Породичног закона), што је тужилац и истицао у првостепеном поступку и поновио у жалби и у ревизији. Ове наводе тужиоца нижестепени судови нису имали у виду приликом утврђивања његових могућности да доприноси издржавању малолетног детета. Према оцени Врховног касационог суда, судови нису довољно реално и животно вредновали месечне потребе повериоца издржавања, са паушално израженим номиналним потребама износа издржавања, без аргументованог утврђивања појединих потреба, као што су, између осталих, потребе за лекарским прегледима у ..., и без утврђивања било каквих здравствених проблема, који би оправдавали поменуте лекарске прегледе. Такође, уколико судови сматрају да дете треба да ужива онај ниво животног стандарда који ужива један од родитеља, као давалац издржавања, морали су навести у чему се огледа животни стандард тог родитеља, те какве потребе малолетно дете може задовољити с обзиром на такав вид животног стандарда родитеља, а с обзиром на узраст малолетног детета.

У поновном поступку првостепени суд ће имајући у виду примедбе из ове одлуке, донети правилну и закониту одлуку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић